

GEORGE ORWELL VAROVAL PRED NAJNEBEZPEČNEJŠÍM DRUHOM CENZÚRY - KTORÁ SA DEJE SA PRÁVE TERAZ

- Redakce CZ24 News | 14. prosince 2020

„Nepriateľ je gramofónová myseľ, či už človek súhlasí alebo nesúhlasí so záznamom, ktorý sa práve hrá.“ - George Orwell

Velké technologické spoločnosti teraz otvorene cenzurujú populárne názory a vymazávajú vybrané stránky na sociálnych sieťach, ktoré údajne „ohrozujú smernice komunity“.

Samozrejme, neexistuje žiadne podrobné vysvetlenie, prečo spoločnosti ako You Tube a Facebook vymazávajú užívateľom vytvorené stránky a neexistuje rozumný spôsob ako na opätovné zavedenie týchto stránok apelovať.

Konečným cieľom tohto druhu cenzúry však celkom pravdepodobne nebude navodiť obávaný štýl sovietskych obmedzení na myšlienky, ktoré prekážajú establišmentu.

Logickejšie je očakávať, že tieto spoločnosti sa dostali pod vplyv sebavedomia monopolov a čoskoro zaznamenajú masívny pokles zhliadnutí, pád cien svojich akcií a vzburu nahnevaných akcionárov. Povedané inak, tieto spoločnosti sa samy strieľajú do nohy.

Už dnes prudko rastú alternatívne video platformy, ako napríklad BitChute.com, LBRY.tv, BrandNewTube.com a iné.

Napriek tomu, súčasná sociálno-politicko-mediálna klíma dnes pravdepodobne vyvolá vzostup ďaleko zákernejšieho a nebezpečnejšieho druhu cenzúry: autocenzúry.

Čo je to autocenzúra

Cambridgeský slovník definuje autocenzúru ako:

„Kontrolu toho, čo hovoríte alebo robíte, aby ste sa vyhli pohnevaniu či urážke iných, no bez toho, aby vám niekto povedal, že je taká kontrola nevyhnutná.“

Wikipédia ju definuje takto:

„Autocenzúra je akt cenzurovania alebo hodnotenia svojho vlastného prejavu. Robí sa zo strachu, podriadenosti, útlocitu či preferencií (skutočných alebo vnímaných) iných a bez zjavného tlaku ktorejkoľvek konkrétnej strany alebo úradnej inštitúcie.“

Povedané inak, autocenzúra je dobrovoľné umlčovanie svojho ja zo strachu z neoficiálnych represálií.

Tie represálie sa môžu prejavovať v mnohých formách, mäkkých a tvrdých, no na svojej najzákladnejšej úrovni sa týka strachu z toho, čo si o vás pomyslia alebo povedia iní, keď sa im nepáči, čo počujú.

Táto forma cenzúry sa už udomácnuje a je výsledkom strachu, ktorý majú jednotlivci z rozhnevania davov a signalizovania cnosti hordám pokryteckých osobností.

Je to strach, že všetko, čo povie, môže byť a bude použité proti vám pred súdom verejnej mienky a politickej korektnosti. Že už len vyjadrením vášho názoru na niečo riskujete napadnutie tyranmi v čiernych odevoch s megafónmi, fyzické vypratanie z reštaurácií alebo prenasledovanie pri vykonávaní bežných životných činností.

George Orwell o autocenzúre

O autocenzúre intenzívne písal v závere 2.svetovej vojny George Orwell.

Keď chcel vydať svoju klasiku *Zvieracia farma*, ktorú napísal počas vojny ako metaforickú kritiku sovietskej spoločnosti, odmietol ho celý rad vydavateľov, ktorí sa báli, že urazia prevládajúci dobový pocit, že by sa Zväz sovietskych socialistických republík nemal kritizovať, kvôli obave z vyprovokovania diplomatického sporu so Spojeným kráľovstvom.

Nekritizovať ZSSR neprikazoval vydavateľom a editorom zákon, no nerobili to, aby neurazili politický establišment a populárny postoj. A tak Orwell napísal úvod k *Zvieracej farme*, vysvetľujúci účinky autocenzúry na slobodnú spoločnosť.

Orwellov krátky list nazvaný „*Sloboda tlače*“ trefne opisuje situáciu, ktorej čelíme dnes.

„... hlavným nebezpečenstvom pre slobodu myslenia a prejavu v tejto chvíli nie je priame zasahovanie Ministerstva informácií (pravdy) ani iného oficiálneho úradu.

Keď sa vydavatel a redaktor snažia nedávať do tlače isté témy, nie je to preto, že sa boja žaloby, ale preto, že sa desia verejnej mienky.

V tejto krajine je najhorším nepriateľom, akému musí spisovateľ alebo novinár čeliť, intelektuálna zbabelosť a o tomto fakte sa, podľa mňa, nehovorí tak, ako si zaslúži.“ - George Orwell

Orwell vo svojej kritike pokračuje:

„Nepopulárne myšlienky je možné umlčať a nepohodlné fakty držať v tme bez potreby akéhokoľvek oficiálneho zákazu.

Každý, kto dlho žil v cudzej krajine, bude poznať prípady senzačných podrobností správ - vecí, ktoré by si svojou podstatou zaslúžili veľké titulky - ktoré boli z britskej tlače vynechané. Nie preto, že zaintervenovala vláda, ale kvôli celkovej tichej zhode, že zmieňovať ten konkrétny fakt by sa „nehodilo“ .

Pokiaľ ide o dennú tlač, dá sa to ľahko pochopiť. Britská tlač je extrémne centralizovaná a väčšinu vlastní zámožní ľudia, ktorí majú všetky dôvody byť v istých dôležitých témach nečestní.

Lenže ten istý druh skrytej cenzúry funguje aj v knihách a periodikách, ako aj v divadelných hrách, filmoch a rozhlase.

V každom danom okamihu existuje ortodoxný súbor ideí, o ktorých sa predpokladá, že ich bez námietok prijmú všetci správne zmýšľajúci ľudia. Povedať toto, tamto či ono nie je presne zakázané, no hovoriť to „sa nepatrí“, práve tak, ako sa vo viktoriánskych časoch „nepatrilo“ zmieňovať o nohaviciach v prítomnosti dámy.

Všetci, ktorí sa prevládajúcej ortodoxnosti vzopru, zistia, že sú prekvapivo účinne umlčení. Prirodené nepopulárnemu názoru sa takmer nikdy nedostane poctivého vypočutia, tak v populárnej tlači, ako ani v intelektuálnych periodikách.“

Pre slobodu a demokraciu je nevyhnutná široká paleta názorov

V tejto dynamike robia vplyvy odborného a komerčného tlaku pre umlčanie iného názoru viac, než by mohlo dokázať akékoľvek oficiálne nariadenie o cenzúre.

Keď hovoríme o dôležitosti slobody tlače, americký spisovateľ E. B. White hovoril o tom, ako je kultúrne dôležité mať mnoho nezávislých stanovísk a nebojácnych spravodajských organizácií, hlásajúcich širokú paletu ideí.

„Tlač v našej slobodnej krajine je spoľahlivá a užitočná nie kvôli svojej dobrej povahe, ale kvôli svojej veľkej diverzite. Pokiaľ existuje veľa vlastníkov, venujúcich sa každý svojej vlastnej odrode pravdy, máme my ľudia príležitosť dospieť k pravde a prebývať vo svetle.“

Rozhodujúca je rozmanitosť vlastníctva. To len vtedy, keď je niekoľko vlastníkov, alebo keď je, ako pri vládou kontrolovannej tlači, jeden vlastník, sa pravda stáva neuchopiteľnou a svetlo slabne.

Pre občana v našej slobodnej spoločnosti je nesmiernym privilegiom a nádhernou ochranou mať prístup k stovkám periodík, z ktorých každé ponúka svoje vlastné presvedčenie.

Bezpečie je v počtoch: noviny si navzájom odhaľujú svoje hlúposti a prehrešky, navzájom si opravujú chyby a vyvažujú svoje predpojatosti. Čitateľ sa môže slobodne pohybovať v celej úvodníkovej bujabéze a hľadať v nej ten jediný kúsok ryby, na ktorom záleží – pravdu.“ – E. B. White

Záverečné úvahy

Cenzúra médií je posun v toku informácií, zatiaľ čo autocenzúra je posun vo vedomí. Je to nebezpečný základný kameň skupinového myslenia.

Do toho bodu sme zatiaľ nedospeli, ani zďaleka, ako je zrejmé z faktu, že sa do hašterenia s druhou stranou na sto percent zapájajú obe strany politického spektra.

No s pokračujúcim odkláňaním sa od spoločenského dialógu a s pocitom väčšej moci korporácií a ďalších inštitúcií nútiť svojich zamestnancov a klientov neoficiálne sa prispôbiť jednému či inému politickému názoru, vkradne sa autocenzúra do našej kultúry viac.

Budete mať odvahu byť sami sebou, keď sa dá do pohybu tlak na cenzúru internetu?

Zdroj: <https://www.badatel.net>